Administracinė byla Nr. A[39]-102/2009
Procesinio sprendimo kategorija 16.4.
(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2009 m. sausio 22 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Drigoto (kolegijos pirmininkas), Stasio Gudyno (pranešėjas) ir Vaidos Urmonaitės, sekretoriaujant Lilijai Andrijauskaitei, dalyvaujant pareiškėjui R. J. , pareiškėjo atstovei Gemai Zapasnykienei, viešame teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 12 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo R. J. skundą dėl Vilniaus vyriausiojo policijos komisariato viršininko įsakymo panaikinimo (tretysis suinteresuotas asmuo – Vilniaus vyriausiojo policijos komisariato Šeštasis policijos komisariatas).

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

Pareiškėjas R. J. kreipėsi su skundu į Vilniaus apygardos administracinį teismą prašydamas panaikinti Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Vilniaus m. VPK) viršininko 2007 m. gruodžio 7 d. įsakymą Nr. 10-TE-524 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo inspektoriui R. J. “, kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba. Pareiškėjas skunde nurodė, kad dirba Vilniaus m. VPK Šeštojo policijos komisariato viešosios policijos Pašilaičių policijos nuovados tyrėju. Tarnybinė jam paskirta už tai, kad jis, nagrinėdamas A. K. skundą, nepagrįstai surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą O. R. ; išsiųsdamas nutarimą administracinio teisės pažeidimo byloje dėl O. R. patraukimo administracinėn atsakomybėn A. K. , pažeidė Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 24 straipsnio 5 dalies reikalavimus; protokole įrašydamas pažeidimo padarymo laiką iš O. R. žodžių, pažeidė Lietuvos policijos generalinio komisaro 2005 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 5-V-461 patvirtintų Administracinių teisės pažeidimų, išskyrus kelių eismo taisyklių pažeidimus, bylų rengimo ir nagrinėjimo policijos įstaigose taisyklių 26.4 punkto reikalavimus (protokole turi būti nurodoma administracinio teisės pažeidimo padarymo vieta, tikslus laikas ir esmė). Pareiškėjo teigimu, jis administracinio teisės pažeidimo protokole nurodė tikslų pažeidimo padarymo laiką, esmę ir padarymo vietą. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – LR ATPK) 216 straipsnio 1 dalies 5 punkto, 217 straipsnio, 291 straipsnio, 297 straipsnio nuostatas, tik teismas gali konstatuoti, jog nutarimas asmeniui už administracinį teisės pažeidimą surašytas nepagristai ir neteisėtai. O. R. asmens duomenų pareiškėjas A. K. neatskleidė. A. K. O. R. asmens duomenis sužinojo anksčiau, nei jam buvo nusiųstas nutarimas administracinio teisės pažeidimo byloje. Be to, pareiškėjas

neturi teisės surašyti ir išsiųsti nutarimą administracinio teisės pažeidimo byloje. O. R. atžvilgiu priimto nutarimo A. K. pareiškėjas nesiuntė. Šį nutarimą priėmė ir jį išsiuntė pareiškėjo viršininkas. Be to, A. K. nutarimas buvo išsiųstas užtušavus O. R. asmens kodą nutarime ir padarius jo kopiją. Pareiškėjo nuomone, tarnybinis patikrinimas jo atžvilgiu pradėtas neteisėtai, tyrimas iš esmės neatliktas, išvada nemotyvuota, nusižengimas nepagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, pareiškėjo kaltė dėl išvadoje konstatuotų nusižengimų neįrodyta, ir tarnybinė nuobauda – pastaba jam paskirta neteisėtai ir nepagrįstai.

Atsakovas Vilniaus m. VPK prašė atmesti pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą. Atsakovo nuomone, jis visapusiškai, išsamiai ir objektyviai išnagrinėjo tarnybinio nusižengimo aplinkybes, tinkamai jas įvertino ir paskyrė nuobaudą, atitinkančią padaryto nusižengimo pobūdį. Tarnybinė nuobauda pareiškėjui paskirta vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 26 straipsniu, atsižvelgus į Vilniaus m. VPK 2007 m. lapkričio 21 d. tarnybinio patikrinimo išvadoje Nr. 10-8-IS-118 konstatuotus pareigūno padarytus teisės aktų pažeidimus, į jų pobūdį, padarymo priežastis, nusižengusiojo kaltės laipsnį, asmenybę, sukeltus padarinius ir kitas nusižengimo padarymo aplinkybes. Pareiškėjas, dirbdamas Vilniaus m. VPK Šeštojo policijos komisariato viešosios policijos Pašilaičių policijos nuovados tyrėju, privalo išmanyti Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius policijos veiklą. Pareiškėjo funkcijoms priskirta nustatyti teisės pažeidimus padariusius asmenis, rengti administracinių teisės pažeidimų bylas. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas, pažeisdamas LR ATPK 259 straipsnio nuostatas, nepagrįstai surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą O. R. , inkriminuodamas jai pažeidimą, kurio ji nepadarė. Dėl to O. R. buvo nepagrįstai paskirta administracinė nuobauda. Surašydamas protokolą, pareiškėjas nesilaikė Lietuvos policijos generalinio komisaro 2005 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 5-V-461 patvirtintų Administracinių teisės pažeidimų, išskyrus kelių eismo taisyklių pažeidimus, bylų rengimo ir nagrinėjimo policijos įstaigose taisyklių 26.4 punkto reikalavimų ir į protokolą įrašė būtinus duomenis (pažeidimo padarymo laiką) remdamasis tik O. R. paaiškinimu, nepatikslinęs šių duomenų iš kitų šaltinių. Be to, pareiškėjas, išsiųsdamas nutarimo nuorašą A. K. , kuris nebuvo pripažintas šioje byloje nukentėjusiuoju, neteisėtai atskleidė asmens duomenų paslaptį ir pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 24 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Atsakovas pažymėjo, kad šiuo atveju pareiškėjui paskirta švelniausia iš Vidaus tarnybos statuto 26 straipsnyje numatytų nuobaudų.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2008 m. kovo 12 d. sprendimu pareiškėjo skundą patenkino ir panaikino Vilniaus m. VPK viršininko 2007 m. gruodžio 7 d. įsakymą Nr. 10-TE-524. Teismas sprendime nurodė, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 2 straipsnio 6 dalimi ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2003 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1V-308 patvirtintos Tarnybinių patikrinimų bei tarnybinių nuobaudų skyrimo ir panaikinimo tvarkos 3 punktu, pagrindiniai tarnybinio nusižengimo požymiai yra priešingi teisei veiksmai (neveikimas) ir kaltė. Iš tarnybinio patikrinimo išvados matyti, kad pareiškėjui tarnybinė nuobauda yra paskirta už šiuos pažeidimus: dėl nepagrįstai ir neteisingai surašyto administracinio teisės pažeidimo protokolo ir dėl neteisėto asmens duomenų atskleidimo. Tarnybinio nusižengimo tyrimo metu nustatyta, kad Policijos departamentas 2007 m. rugpjūčio 28 d. persiuntė Vilniaus m. VPK nagrinėti A. K. skundą, gautą iš Valstybinės darbo inspekcijos. Valstybinė darbo inspekcija A. K. skundą ir kitą medžiagą atsakovui persiuntė dėl O. R. patraukimo administracinėn atsakomybėn pagal LR ATPK 204^1 straipsnį (pasinaudojimas negaliojančiu asmens dokumentu) (b. l. 51). Vilniaus m. VPK Šeštajame policijos komisariate A. K. skundas užregistruotas 2007 m. rugpjūčio 31 d. (b. l. 58). Nagrinėti skundą buvo pavesta pareiškėjui. Pareiškėjas, išnagrinėjęs skundą, 2007 m. rugsėjo 12 d. surašė teikimą, kuriame siūlė O. R. atžvilgiu pradėti administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną pagal LR ATPK 204^1 straipsnio 1 dalį (b.l. 59). Vilniaus m. VPK Šeštojo PK VP Pašilaičių PN viršininkas, vadovaudamasis sena LR ATPK 204^1 straipsnio redakcija, galiojusia iki 2006 m. vasario 11 d.,

priėmė 2007 m. rugsėjo 14 d. nutarimą, kuriuo už pažeidimą, numatytą LR ATPK 204[1] straipsnio 1 dalyje (neteisėtas pasinaudojimas svetimu ar negaliojančiu asmens dokumentu), skyrė O. R. 100 litų baudą (b. l. 46). Pareiškėjas kaltinamas tuo, kad administracinio teisės pažeidimo protokole neteisingai kvalifikavo administracinėn atsakomybėn patraukto asmens O. R. veiką, t. y. nurodė nebegaliojančią LR ATPK 204[1] straipsnio 1 dalies redakciją, dėl ko O. R. buvo paskirta administracinė nuobauda už pažeidimą, kurio ji nepadarė. Tačiau administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens veiksmų kvalifikavimas yra siejamas su atlikto tyrimo metu surinktų įrodymų vertinimu, pasireiškiančiu visapusišku, pilnutiniu ir objektyviu bylos aplinkybių išaiškinimu (LR ATPK 248 straipsnis). Pareigūnas, surašęs administracinio teisės pažeidimo protokolą, negali būti traukiamas tarnybinėn atsakomybėn už vienokį ar kitokį byloje esančių įrodymų vertinimą. Administracinio teisės pažeidimo protokolas yra procesinis dokumentas, kurio pagrindu yra pradedama administracinio teisės pažeidimo bylos teisena. Šis dokumentas jokių teisinių pasekmių asmeniui, kurio atžvilgiu jis surašytas, nesukelia. Išsiaiškinti ar teisingai surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolas ir kita administracinio teisės pažeidimo bylos medžiaga privalo institucija ar pareigūnas, kuriam pagal kompetenciją priskirta nagrinėti administracinio teisės pažeidimo bylas (LR ATPK 280 straipsnis, 284 straipsnio 1 dalis). Be to, pagal LR ATPK 284 straipsnio 2 dalį, organas (pareigūnas), nagrinėdamas administracinio teisės pažeidimo bylą, turi teisę pakeisti nuorodą į šio kodekso straipsnį, straipsnio dalį ar kitą teisės aktą, numatantį atsakomybę už šį pažeidimą, jeigu administracinio teisės pažeidimo protokole nurodyta administracinio teisės pažeidimo esmė yra įrodyta, tačiau suklysta nurodant šio kodekso straipsnį, straipsnio dalį ar kitą teisės aktą, numatantį atsakomybę už padarytą administracinį teisės pažeidimą. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2005 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 5-V-461 patvirtintų Administracinių teisės pažeidimų, išskyrus kelių eismo taisyklių pažeidimus, bylų rengimo ir nagrinėjimo policijos įstaigose 26.4 punktas nustato, kad administracinio teisės pažeidimo protokole turi būti nurodoma administracinio teisės pažeidimo padarymo vieta, tikslus laikas ir esmė. Iš pareiškėjo surašyto administracinio teisės pažeidimo protokolo (b.l. 47-46) matyti, kad jame yra nurodytas tikslus pažeidimo laikas, vieta, pažeidimo esmė, ir tai atitinka LR ATPK 260 straipsnyje nustatytus reikalavimus, keliamus administracinio teisės pažeidimo protokolo turiniui. Administracinio teisės pažeidimo padarymo laikas yra vienas iš administracinio teisės pažeidimo objektyviosios pusės elementų, kuris visumoje su kitais administracinio teisės pažeidimo sudėties elementais yra administracinio teisės pažeidimo bylos vertinimo dalykas (Administracinių teisės pažeidimų kodekso 284 straipsnio 1 dalis). Atsižvelgdamas į tai, teismas padarė išvadą, kad pareiškėjas nepažeidė Administracinių teisės pažeidimų, išskyrus kelių eismo taisyklių 26.4 punkto reikalavimų. Vadovaujantis LR ATPK 291 ir 297 straipsnių nuostatomis, tik teismas gali konstatuoti, kad nutarimas asmens atžvilgiu yra neteisėtas ir nepagrįstas. Atsižvelgiant į visas aukščiau nurodytas aplinkybes, teismas padarė išvadą, kad pareiškėjas, surašydamas O. R. administracinio teisės pažeidimo protokolą, jokių neteisėtų veiksmų neatliko. Teismas sprendime taip pat nurodė, kad byloje nėra duomenų, jog būtent pareiškėjas buvo įgaliotas išsiųsti O. R. atžvilgiu priimtą nutarimą A. K. . Iš byloje esančio lydraščio matyti, kad A. K. O. R. atžvilgiu priimtą nutarimą išsiuntė Vilniaus m. VPK viršininkas (b. l. 60). Todėl nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjas pažeidė Asmens duomenų apsaugos įstatymo 24 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Teismas padarė išvadą, kad skundžiamas Vilniaus m. VPK viršininko 2007 m. gruodžio 7 d. įsakymas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl naikintinas.

III.

Apeliaciniu skundu atsakovas Vilniaus m. VPK prašo pakeisti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 12 d. sprendimą ir atmesti pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą. Atsakovas nurodo, kad teismo sprendime minima LR ATPK 284 straipsnio 2 dalies nuostata, pagal kurią organas (pareigūnas), nagrinėdamas administracinio teisės pažeidimo bylą, turi teisę pakeisti nuorodą į šio kodekso straipsnį, straipsnio dalį ar kitą teisės aktą, nagrinėjamu

atveju negalėjo būti taikoma, nes O. R. atlikti veiksmai nėra baustini nei pagal vieną Lietuvos Respublikoje galiojantį teisės aktą. O. R. jokio teisės pažeidimo nepadarė, todėl jai negalėjo būti surašytas administracinio teisės pažeidimo protokolas. Teismas neatsižvelgė į tai, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. vasario 7 d. nutarimu buvo panaikintas Vilniaus m. VPK Šeštojo PK VP Pašilaičių PN viršininko nutarimas, kuriuo O. R. pagal LR ATPK 204^1 straipsnio 1 dalį skirta bauda, ir byla nutraukta nesant O. R. veiksmuose administracinio teisės pažeidimo įvykio ir sudėties. Atsakovo nuomone, šis teismo nutarimas taip pat patvirtina, kad pareiškėjo veiksmai surašant administracinio teisė pažeidimo protokolą, nesant padaryto teisės pažeidimo, yra neteisėti. Teismas nepagrįstai konstatavo, kad pareiškėjo surašytame administracinio teisės pažeidimo protokole yra nurodytas tikslus pažeidimo laikas. Pareiškėjas, jo paties teigimu, įvykio datą ir laiką įrašė iš O. R. žodžių. Įvykis buvo 2007 m. birželio 3 d., o protokolas surašytas 2007 m. rugsėjo 12 d., t. y. praėjus daugiau nei 3 mėn. po įvykio, todėl galėjo būti, kad O. R. tiksliai neprisiminė įvykio laiko. Todėl pareiškėjas privalėjo vertinti turimų duomenų visumą ir pasitikslinti duomenis apie pažeidimo laiką kituose šaltiniuose, pavyzdžiui patrulių, atvykusių į įvykį, tarnybiniuose pranešimuose, kurie buvo surašyti iš karto po įvykio, R. K. skunde ir pan. Be to, pareiškėjas, išsiųsdamas nutarimo nuorašą A. K. , kuris nebuvo pripažintas šioje byloje nukentėjusiuoju, neteisėtai atskleidė asmens duomenų paslaptį, t. y. pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 24 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Tą aplinkybę, kad dokumentus išsiuntimui rengė pareiškėjas, įrodo A. K. adresuotas 2007 m. rugsėjo 21 d. atsakymas Nr. 10-S-l 7241, prie kurio buvo pridėtas nutarimas ir kuriame buvo nurodyta pareiškėjo, kaip vykdytojo, vardas, pavardė, telefono numeris ir elektroninio pašto adresas. Atsakovo nuomone, nagrinėjamu atveju buvo nustatyti visi būtini tarnybinio nusižengimo sudėties požymiai.

Atsiliepimu į atsakovo apeliacinį skundą pareiškėjas R. J. prašo palikti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 12 d. sprendimą nepakeistą, o atsakovo apeliacinį skundą atmesti. Atsiliepime į atsakovo apeliacinį skundą pareiškėjas nurodo iš esmės tuos pačius argumentus, kuriais jis grindė savo skundą, paduotą pirmosios instancijos teismui. Papildomai pažymi, kad patruliai, kurių tarnybiniai pranešimai minimi atsakovo apeliaciniame skunde, įvykyje nedalyvavo, o tarnybiniuose pranešimuose faktines aplinkybes nurodė iš A. K. paaiškinimų. A. K. galėjo ne iš karto po įvykio iškviesti policijos pareigūnus. Be to, A. K. pateiktame skunde nurodė įvykio laiką 19 val. 30 min., o Bendrasis pagalbos centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pranešimą apie įvykį gavo 19 val. 10 min. Todėl tikėti A. K. teiginiais apie įvykio laiką nebuvo jokio pagrindo.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV.

ATPK 284 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad organas (pareigūnas), nagrinėdamas administracinio teisės pažeidimo bylą, privalo išaiškinti ar buvo padarytas administracinis teisės pažeidimas, ar šis asmuo kaltas jo padarymu, ar jis trauktinas administracinėn atsakomybėn.

Kaip nustatyta byloje, O. R. administracinio teisės pažeidimo bylą nagrinėjo ne pareiškėjas, o kitas pareigūnas. Todėl ne pareiškėjui atsirado įstatymo nustatyta prievolė išaiškinti ar buvo padarytas administracinis teisės pažeidimas ir ar O. R. trauktina administracinėn atsakomybėn. Pirmosios instancijos administracinis teismas teisingai sprendime konstatavo, kad administracinio teisės pažeidimo protokolas yra procesinis dokumentas, kurio pagrindu pradedama administracinio teisės pažeidimo teisena. Pareigūnas, surašęs administracinio teisės pažeidimo protokolą, negali būti traukimas tarnybinėn atsakomybėn už vienokį ar kitokį bylos aplinkybių vertinimą. Surašytas O. R. administracinio teisės pažeidimo protokolas iš esmės atitinka ATPK 260 straipsnio reikalavimus. Įstatymas nereikalauja nustatyti administracinio teisės pažeidimo laiką valandos ar minutės tikslumu.

Nustatyta, kad nutarimą administracinio teisės pažeidimo byloje A. K. išsiuntė irgi ne pareiškėjas. Todėl teismas priėjo prie teisingos išvados, kad pareiškėjas nepažeidė ir Asmens duomenų apsaugos įstatymo 24 straipsnio 5 dalies reikalavimų.

Pirmosios instancijos teismas nustatė visas bylai svarbias aplinkybes ir visapusiškai, objektyviai jas ištyrė. Todėl teisėjų kolegija visų pirmosios instancijos teismo argumentų nekartoja. Teismo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl atsakovo apeliacinis skundas atmestinas.

Vadovaudamasi Administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 12 d. sprendimą palikti nepakeistą, o atsakovo Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato apeliacinį skundą atmesti.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Artūras Drigotas

Stasys Gudynas

Vaida Urmonaitė